

Przemysł cementowy – rozwijamy polską gospodarkę

tekst: PIOTR PIESTRZYŃSKI, grafiki: STOWARZYSZENIE PRODUCENTÓW CEMENTU, filmy: nbimedia

Zwiększone zapotrzebowanie na cement, związane z intensywnym rozwojem budownictwa oraz budową dróg krajowych i autostrad w ramach drugiej perspektywy unijnej, to ważne wyzwanie dla branży cementowej w Polsce. Jest to wyzwanie, któremu branża jest w stanie sprostać. Proponujemy stabilny jakościowo produkt, powstający wyłącznie na bazie krajowych surowców, który pozwala realizować najsmielsze wizje projektantów i architektów – mówiono na śniadaniu prasowym Stowarzyszenia Producentów Cementu, które 11 kwietnia 2018 r. odbyło się w Warszawie. Według prognoz instytutów badawczych, analizujących sytuację sektora budowlanego, można spodziewać się, że sprzedaż cementu w roku 2018 będzie zbliżona do 18 mln t, co oznacza wzrost o ok. 6–7,0% w stosunku do wyniku roku 2017.

Podczas spotkania Stowarzyszenie Producentów Cementu (SPC) reprezentowali: Andrzej Ptak, przewodniczący SPC (prezes zarządu i dyrektor generalny Grupy Ożarów SA); Ernest Jelito, członek zarządu SPC (prezes zarządu i dyrektor generalny Góraźdże Cement SA); Krzysztof Kieres, członek zarządu SPC (prezes zarządu i dyrektor generalny Dyckerhoff Polska); Xavier Guesnu, członek zarządu SPC (prezes zarządu i dyrektor generalny Lafarge Cement SA); prof. Jan Deja, dyrektor Biura Zarządu SPC.

Ekspertami zaproszonymi na spotkanie przez SPC byli: Bohdan Wyżnikiewicz, prezes zarządu Instytutu Prognoz i Analiz Gospodarczych; Roman Stanisławski, prezes Budizol Sp. z o.o.

Przemysł cementowy: mamy rezerwy produkcyjne

Branżę cementową w Polsce przedstawił Andrzej Ptak. Przemysł cementowy tworzy 14 zakładów należących do dziewięciu producentów: Cementownia Kraków-Nowa Huta, Cementownia Odra SA, Cementownia Warta SA, Cemex Polska, Dyckerhoff Polska, Góraźdże Cement SA, Górka Cement, Grupa Ożarów SA i Lafarge Cement SA.

W wyniku inwestycji przekraczających 10 mld zł, przeprowadzonych przez właścicieli w ostatnich dwóch dekadach, przemysł cementowy w Polsce jest najnowocześniejszy w Europie. Jego zdolności produkcyjne sięgają 22–24 mln t cementu i obecnie są wykorzystywane w ok. 75%.

„Jest stała dostępność cementu i mamy jeszcze rezerwy produkcyjne. Wspomagamy też naszych klientów merytorycznie, aby mogli korzystać z najnowszych osiągnięć nauki” – tłumaczył Andrzej Ptak.

W 2017 r. (dane szacunkowe SPC), wielkość zużycia cementu w Polsce wyniosła ok. 17 mln t, o 7–8% więcej niż w 2016 r. Instytut Prognoz i Analiz Gospodarczych przewiduje, że sprzedaż cementu w Polsce w 2018 r. wyniesie 18,4 mln t, o 8% więcej niż w 2017 r. Z kolei firma Emmerson prognozuje wzrost, jednak według niej sprzedaż cementu w 2018 r. powinna wynieść ok. 17,9 mln t.

Przemysł cementowy jest znaczącym płatnikiem podatków zarówno w skali kraju, jak i w środowiskach lokalnych, małych gminach, w których działają cementownie. Do produkcji wykorzystuje wyłącznie polskie surowce. To także znaczący i ceniony pracodawca, zatrudniający bezpośrednio ponad 4 tys. osób, a pośrednio tworzący ok. 25 tys. miejsc pracy. „Nasze zakłady nie są uciążliwe dla lokalnych społeczności, nie zagrażamy środowisku i odgrywamy znaczącą rolę w zagospodarowaniu odpadów” – mówił Andrzej Ptak.

Dobre perspektywy rozwoju gospodarczego

Według Bohdana Wyżnikiewicza, perspektywy rozwojowe są dobre. „Wzrost gospodarczy w Polsce wyniesie ok. 4%. Są także dobre perspektywy rozwoju Unii Europejskiej – ok. 2%. Istotne dla wzrostu zapotrzebowania na cement jest to, jak zachowają się inwestycje. Inwestycje to najbardziej kontrowersyjny wskaźnik do prognozowania. W ostatnich latach była tu niepewność, głównie spowodowana zawirowaniami dotyczącymi polityki gospodarczej. Nasza prognoza w przedziale inwestycji na 2018 r. to 7,5–10,5%, a na 2019 r. 5–8,4%” – mówił Wyżnikiewicz.

Wkład sektora cementowego w ochronę klimatu

Ernest Jelito przedstawił wkład sektora cementowego w ochronę klimatu. „Nasza branża w 100% spełnia wymagania unijnej polityki klimatycznej. W porównaniu do 1998 r. osiągnęliśmy 26% redukcji rocznej emisji CO₂/t klinkieru. Trzeba zawsze pamiętać, że emisja CO₂ w przemyśle cementowym to głównie emisja procesowa – mówił. – Obecnie w Polsce produkujemy cement według najnowszych rozwiązań technicznych i technologicznych”.

Dzięki zaangażowaniu ogromnych nakładów finansowych i zastosowaniu najnowszych rozwiązań technologicznych, takich jak precalcynatory, nowoczesne wysokosprawne palniki, suszarnie surowca, paliwa alternatywne, w tym te zawierające tzw. biomasę, udało się (dane SPC z roku 2016) zredukować emisję produktową do poziomu 807 kgCO₂/t klinkieru.

W przeliczeniu na tonę cementu daje bardzo niski wskaźnik 617 kgCO₂. Należy szczególnie pamiętać o fakcie, że 63% tej emisji to emisja procesowa, pochodząca z rozkładu kamienia wapiennego stosowanego w produkcji, której to emisji nie można uniknąć w procesie piecowym. Nie da się wyprodukować klinkieru (cementu) bez naturalnej emisji rozkładu, wynoszącej ok. 525 kgCO₂/t klinkieru.

Jak stwierdził prezes Jelito, producenci cementu są dla władz lokalnych ważnym partnerem w zagospodarowaniu odpadów komunalnych w postaci paliw alternatywnych.

Zastępowanie w procesie produkcyjnym surowców naturalnych odpadowymi z innych branż stanowi istotny wkład przemysłu cementowego w gospodarkę o obiegu zamkniętym (GOZ).

W GOZ jedną z rozważanych metod odzysku energii z odpadów jest *co-processing* w przemyśle cementowym. W Polsce cementownie niemal od 20 lat stosują paliwa alternatywne i są do tego dobrze przygotowane. W dalszym ciągu inwestują, aby było możliwe zwiększenie udziału tych paliw w instalacji. Przy obecnie rosnącym poziomie produkcji cementu – przewiduje się w 2020 r. roczną produkcję cementu na poziomie 19 mln t – mogą zagospodarować nawet do 1,5 mln t odpadów komunalnych w postaci paliwa RDF (*refused derived fuel*).

Około 80% paliw alternatywnych wykorzystywanych przez cementownie stanowi gotowe, zmieszane paliwo, produkowane na bazie odpadów komunalnych. Dlatego też celowe jest włączenie cementowni w realizację coraz wyższych poziomów recyklingu odpadów komunalnych, które są obowiązkowe dla gmin.

Z badań przeprowadzonych w lutym 2018 r. przez Data Tribe oraz ARC Rynek i Opinia na zlecenie SPC wynika, że dzięki zagospodarowaniu odpadów komunalnych i produkcji paliw RDF branża cementowa wspiera walkę z zaleganiem odpadów na wysypiskach i walkę ze smogiem. Według 46% badanych, największy wpływ na obniżenie jakości powietrza ma spalanie śmieci w piecach domowych. Aż 71% respondentów oczekuje, żeby przetwarzanie odpadów z gospodarstw domowych prowadziło do tego, aby jak najmniej śmieci trafiało na wysypiska.

Ponad połowa pytanym akceptuje, żeby odpady z gospodarstw domowych wchodziły w skład paliw alternatywnych i były dzięki temu skutecznie eliminowane z obiegu. 36% badanych zgadza się ze stwierdzeniem, że spalanie paliw alternatywnych z odpadów w cementowniach to najbezpieczniejsze rozwiązanie dla środowiska.

Powinniśmy budować z betonu

Najważniejszym produktem powstającym z cementu jest beton. O jego zastosowaniu w budownictwie mieszkaniowym mówił Krzysztof Kieres. Według danych GUS-u, w 2017 r. oddano do użytku 178 tys. mieszkań, czyli prawie o 10% więcej w porównaniu do 2016 r.

„W budownictwie mieszkaniowym możemy zastosować zarówno beton towarowy, jak i prefabrykowany. Z betonu mogą powstać elementy konstrukcyjne – fundamenty, piwnice, belki płyty i stropy, ściany i posadzki. Mogą być także betonowe dachówki” – mówił. Odpowiedział na pytanie, dlaczego powinniśmy budować z betonu. – Beton cechuje trwałość sięgająca co najmniej kilkudziesięciu lat, a także łatwość kształtowania, montażu i demontażu elementów. Beton jest odporny na warunki środowiskowe, ma niską przesiąkliwość i znaczną wodoodporność. Jest odporny na korozję i ogień”.

Zobacz FILM nbimedia nowoczesne media YouTube

Zobacz FILM nbimedia nowoczesne media YouTube

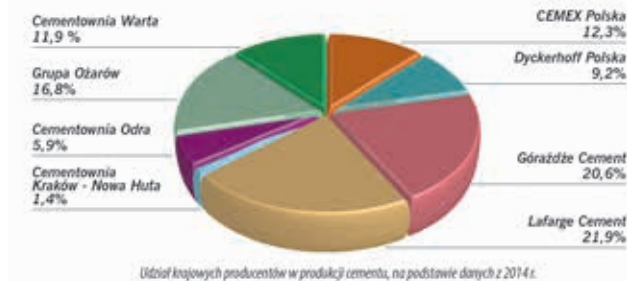
Zobacz FILM nbimedia nowoczesne media YouTube

Zobacz FILM nbimedia nowoczesne media YouTube

Sprzedaż cementu w kraju (mln ton)

Udział krajowych producentów w produkcji cementu, na podstawie danych z 2014 r.

W dodatku beton dzięki wysokiej masie termicznej działa jak bufor, absorbując ciepło, przechowując je i uwalniając z odpowiednią prędkością.

Powrót prefabrykacji

Zastosowanie betonu to kierunek rozwoju nowoczesnego i niedrogiego budownictwa. Szczególnie warto się przyjrzeć budownictwu z betonu prefabrykowanego, które cieszy się ogromnym uznaniem zwłaszcza w krajach skandynawskich. O budownictwie z betonu prefabrykowanego mówił Roman Stanisławski, prezes firmy Budizol, inwestor i wykonawca budynku mieszkalnego przy ul. Sprzeczej 4 w Warszawie. W grudniu 2017 r. Stowarzyszenie Producentów Cementu przyznało nagrodę główną w konkursie *Polski Cement w Architekturze* pracowni BBGK Architektki, która zaprojektowała ten budynek.

W tym obiekcie beton jest podstawowym materiałem konstrukcyjnym, otrzymał doskonałą fakturę, jest kolorowy, a przede wszystkim powstał w procesie prefabrykacji. To najlepszy przykład nowoczesnego, zrównoważonego budownictwa.

Według Stanisławskiego, za wyborem technologii prefabrykowanej dla budownictwa mieszkaniowego przemawiają szybkość montażu, dokładność wykonania i trwałość konstrukcji. „Budynki z prefabrykatów są naprawdę ciepłe. Budowa na Sprzeczej trwała 4,5 miesiąca, ale teraz jesteśmy w stanie zbudować taki obiekt w ciągu trzech miesięcy. Zwykle w stawianiu budynku z prefabrykatów bierze udział sześciu pracowników i operator dźwigu – mówił Stanisławski. – Koszt metra mieszkania z prefabrykatów może wynieść 3 tys. zł, taniej się nie da zbudować”.

Ernest Jelito dodał, że do prefabrykacji skłaniają inwestorów i wykonawców nie tylko zalety betonu, ale przede wszystkim brak pracowników na rynku.

Bhp w przemyśle cementowym

Xavier Guesnu zaprezentował tematykę bhp w przemyśle cementowym. „W ostatnich latach nasze zakłady zostały gruntownie zmodernizowane. W trakcie prac modernizacyjnych oraz inwestycyjnych ogromną wagę przykładana się do wprowadzania najwyższych standardów dotyczących bezpieczeństwa. Jednak poza rozwiązaniami technicznymi bardzo istotnym aspektem jest podnoszenie świadomości oraz kultury pracy wśród naszych pracowników i podwykonawców” – stwierdził.

Jednakże pomimo działań SPC wypadki ciągle występują. Ich liczba waha się od 10 do 20 rocznie we wszystkich zakładach cementowych. Jest ona uzależniona w dużym stopniu od prac inwestycyjnych i remontowych, w trakcie których warunki funkcjonowania zakładu są odmienne od standardowych.

Dążeniem przemysłu cementowego jest osiągnięcie stanu zera wypadków na terenie zakładów cementowni. W tym celu zespół roboczy ds. bhp, złożony z przedstawicieli wszystkich zakładów, aktywnie współpracuje na poziomie SPC. Zadaniem zespołu jest wypracowanie optymalnych standardów dotyczących zdrowia i bezpieczeństwa w przemyśle cementowym:

opracowywanie modelowych wymagań dla pracowników i podwykonawców, audyty w zakładach cementowych – wymiana spostrzeżeń i doświadczeń, udział w konferencjach międzysektorowych.

Jednym z projektów realizowanych przez SPC są działania w zakresie bezpieczeństwa kierowców. Jego celem jest zapewnienie maksymalnego bezpieczeństwa w transporcie, w szczególności u podwykonawców i kierowców zewnętrznych.

Drogi betonowe – budujmy mądrze

Według prof. Jana Dei, tytuł spotkania prasowego *Przemysł cementowy – rozwijamy polską gospodarkę*, jest nieprzypadkowy. „Prowadzimy odpowiedzialny biznes. Silnej gospodarki nie da się stworzyć bez dobrej komunikacji, bez dobrych dróg i linii kolejowych. Mamy 135 mld zł na dokończenie sieci dróg i 67 mld zł na poprawę infrastruktury kolejowej. Więc budujmy mądrze!” – zaapelował profesor.

Obecnie 650 km dróg ekspresowych i autostrad w Polsce ma nawierzchnię betonową. Ponad 800 km dróg lokalnych jest także budowanych w betonie. Corocznie przybywa kilkadziesiąt kilometrów betonowych dróg lokalnych.

„Mamy przed sobą zadanie dokończenia sieci dróg w Polsce i musimy zrobić to z największą odpowiedzialnością, żeby było trwałe. Beton to gwarancja kilkudziesięciu lat eksploatacji bez remontów. Cieszymy się, że administracja drogowa realizuje program budowy kolejnych ok. 750 km dróg z betonu cementowego. W Polsce znamy tę technologię, są ludzie z doświadczeniem w budowie dróg betonowych i mamy do tego sprzęt. Przy drogach betonowych już na etapie budowy można liczyć się z oszczędnościami ok. 30% kosztów, a biorąc pod uwagę *whole life costs*, te oszczędności są jeszcze większe. Po pierwsze budujemy, a po drugie budujemy mądrze” – mówił Deja.

Profesor zaprezentował wyniki badań na temat nawierzchni dróg samorządowych przeprowadzonych pod koniec 2017 r. przez Data Tribe oraz ARC Rynek i Opinia na zlecenie SPC. Wynika z nich, że największym wyzwaniem dla co czwartego samorządu są remonty nawierzchni. Natomiast najczęściej występujące problemy stanowią dziury i koleiny, postrzegane jako konsekwencje niedopasowania nawierzchni do warunków klimatycznych i przeciążenia transportem towarowym.

Respondenci badania zadeklarowali, że najistotniejszymi parametrami decydującymi o doborze nawierzchni danej inwestycji drogowej jest trwałość (55% wskazań) oraz, co zrozumiałe, cena (39%). Poszukiwanie wytrzymałości i oszczędności w inwestycjach powoduje, że samorządowcy sięgają po różne rozwiązania – aż w 80% jednostek w ostatniej kadencji zrealizowano inwestycję drogową z nawierzchnią inną niż asfaltowa.

Poszukiwanie innowacyjnych rozwiązań w zakresie nawierzchni drogowych wydaje się dość istotnym czynnikiem, w którym urzędnicy upatrują możliwości poprawy stanu dróg samorządowych. Co czwarty respondent wskazał, że w 2018 r. rozważa sięgnięcie po nową technologię, a co piąty zastanawia się nad użyciem technologii betonowej.

ORGANIZATOR

Stowarzyszenie Producentów Cementu
Polish Cement Association

PATRONAT MEDIALNY

www.bta-czasopismo.pl

DNI BETONU 2018

8-10 października 2018
Hotel Gołębiowski w Wiśle

więcej informacji: www.dnibetonu.pl

PARTNERZY PROGRAMOWI

SPONSORZY

